

HƏR ÇİÇƏYİN ÖZ ƏTRİ ...

UŞAQ VƏ YENİYETMƏLƏRİN
RƏSM ƏSƏRLƏRİNİN KATALOQU

Azərbaycan Respublikası
Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi

F. Köçərli adına
Respublika Uşaq Kitabxanası

HƏR ÇİÇƏYİN ÖZ ƏTRİ...

UŞAQ VƏ YENİYETMƏLƏRİN
RƏSM ƏSƏRLƏRİNİN KATALOQU

Bakı-2016

H 58 "Hər çiçəyin öz ətri..." Uşaq və yeniyetmələrin rəsm əsərlərinin kataloqu.
Bakı, "Təhsil", 2016, 84 səh.

Kataloqa Azərbaycanda yaşayan milli azlıqların nağılları əsasında uşaq və yeniyetmələrin çəkdiqləri rəsm əsərləri daxil edilmişdir. Sərgidə nümayiş etdirilən və kataloqa salınmış bu rəsmlər uşaqların zəngin mənəvi yaddaşa və düşüncə tərzinə malik olduqlarını bir daha sübut etməklə multikultural dəyərlərin qorunmasından xəbər verir.

H 4306020170 2016
053

© "F.Köçərli adına Respublika
Uşaq Kitabxanası", 2016
© "Təhsil", 2016

"Uşaqlar bizim gələcəyimizdir, gələcəyimizi nə cür tərbiyə edəcəyiksə, ölkəmizin, millətimizin, dövlətimizin sabahı bundan asılı olacaqdır!"

Heydər Əliyev
Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri

“Öz dininə hörmət başqa dinə hörmətdən başlayır. Multikulturalizm ayrı-seçkiliyə yol vermir, əksinə, bütün xalqları birləşdirir. Eyni zamanda hər bir ölkənin öz qaydaları, öz ənənələri vardır”.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

“Öz mədəniyyətinə, öz tarixinə, öz ənənələrinə, öz əməllərinə hörmətlə yanaşan xalq, görək eyni şəkildə fərqli mədəniyyətlərə də, fərqli tarixə də hörmətlə yanaşsın”.

Mehriban Əliyeva
Heydər Əliyev Fondunun və Azərbaycan
Mədəniyyət Fondunun Prezidenti,
UNESCO və ISESCO-nun Xoşməramlı Səfiri

Tartibciden

Multikultural dəyərlərə sahib olan Azərbaycan tolerantlığın əbədi ünvanı kimi şöhrətlənib və dünyada qlobal multikulturalizm mərkəzlərindən biri kimi tanınır. Müxtəlif millətlərə və dirlərə mənsub olan insanlar əsrlər boyu Azərbaycanda sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşayıblar. Bu gün isə biz bu ənənələri qorumaq və gücləndirmək üçün əlimizdən gələni edirik. Ulu öndərimiz Heydər Əliyev deyirdi: "Azərbaycanın varı, dövləti təkcə onun pambığı, yeraltı, yerüstü sərvətləri deyil, onun ərazisində yaşayan xalqlardır". Bu, Azərbaycan reallığına, onun çeşidli tərkibinə, müxtəlif mədəniyyətlərlə çuğlaşan həyat tərzinə verilən qiymətdir.

Milli azlıqların qorunması Azərbaycan rəhbərliyi tərəfindən həyata keçirilən siyasətin ən əsas istiqamətlərindən biridir. "Azərbaycanda digər xalqların və millətlərin də azad və firavan yaşaması üçün hər cür şərait yaradılmışdır və bu siyasət bundan sonra da davam etdiriləcəkdir" – deyən prezident İlham Əliyev ölkəmizdə yaşayan azsaylı xalqlara öz dəstəyini, sevgisini daima ifadə edib.

Fərqli mədəniyyətlərə, fərqli dinlərə, folklorə, dillərə mənsub olsaq da, bizi birləşdirən bir dəyər var – azərbaycançılıq. Bütün millətlər, toplulmlar üçrəngli Azərbaycan bayrağı altında birləşib və əmin-amanlıq, rahatlıq içində yaşayırlar.

Cari ildə "Multikulturalizm il"i çərçivəsində keçirilən bütün tədbirlər vasitəsilə ölkəmizdə olan multikulturalizm və tolerantlıq modeli bir daha dünyaya tanıtılmışdır.

Multikulturalizm ənənələrinə daim sadıq qalan F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası da öz növbəsində oxucularını bu ruhda maraqlı, yaddaqalan tədbirlərlə sevindirir. "Hər çiçəyin öz ətri..." adlı sərginin təşkil olunmasında da əsas məqsəd ölkəmizdə yaşayan azsaylı xalqların milli mədəniyyətlərinin tanıtılması olub. Rəsm əsərləri azsaylı xalqların nağılları əsasında çəkilmişdir. Sərgidə nümayiş etdirilən və kataloqa salınmış bu rəsmlər uşaqların zəngin mənəvi yaddaşa və düşüncə tərzinə malik olduqlarını bir daha sübut edir. Sərgilənən rəsmlərin kataloqu ölkəmizin gələcək qurucuları olan uşaqların mənəvi dünyasının zənginləşməsinə xidmət edəcəkdir. Həmçinin rəsmlərdə öz ifasını tapan bu nağıllar sərgidə iştirak etməklə öz məhərətni sınayan uşaqlar üçün yaxşı ərməğandır.

Səhla Qəmbərova

F.Köçərli adına Respublika
Uşaq Kitabxanasının direktoru

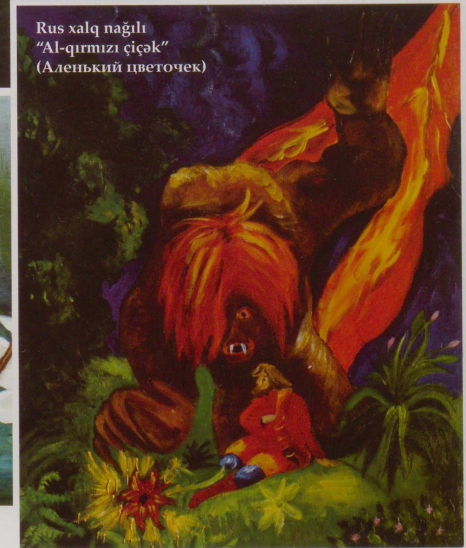
Rus xalq nağılı
"Şahzadə İvan və boz qurd"
(Иван Царевич и Серый волк)

Neda Amcadi (15 yaş)
Bakı şəhəri, 203 №-li məktəb

Rus xalq nağılı "Şahzadə Qurbağa"
(Царевна - Лягушка)

Rus xalq nağılı
"Al-qırmızı çiçək"
(Аленький цветочек)

Ruslan Kotsedaylo (11 yaş)
Bakı şəhəri, 160 №-li məktəb

Rus xalq nağılı
"Üç donuz balası"
(Три поросёнка)

Rus xalq nağılı "Uçan gəmi"
(Летучий корабль)

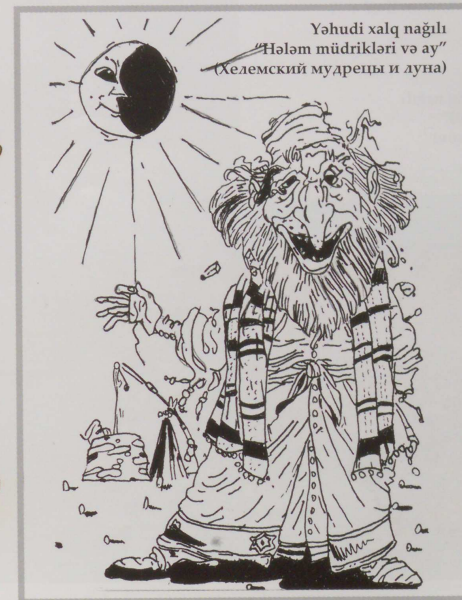
Rus xalq nağılı
"Durnabalığının əmri ilə"
(По щучьему велению)

Yəhudi xalq nağılı
"At və Şeytan"
(Конь и чёрт)

Daniel Qalax (11 yaş)
Bakı şəhəri, 160 №-li məktəb

Yəhudi xalq nağılı
"Hələm müdrikləri və ay"
(Хелемский мудрецы и луна)

Meryem Nuriyeva (12 yaş)
Bakı şəhəri, 91 №-li məktəb

Rus xalq nağılı
"Sünbül"
(Колосок)

Rus xalq nağılı
"Varbalasa Xavroşa"
(Крошечка - Хаврошечка)

Huseynov
Ziyaddin (14 yaş)
Bakı şəhəri,
203 №-li məktəb

Ukrayna xalq nağılı
"Bir it var idi"
(Жил – был пёс)

Hüseynova Sara (17 yaş)
Bakı şəhəri, 203 №-li məktəb

Rus xalq nağılı
"Qozbel at"
(Конёк - Горбунок)

Karatekin Sofiya (9 yaş)
Bakı şəhəri, 8 №-li məktəb

Rus xalq nağılı
"Cəsur dələ"
(Храбрый бельчонок)

Ağayeva Nərmin
Polad qızı (13 yaş)
Bakı şəhəri, 201 №-li məktəb

Ləzgi xalq nağili
"Göy çaqqal"

Baxışova Validə
Xalidşah qızı (14 yaş)
Bakı şəhəri,
201 №-li məktəb

Gürcü xalq nağili
"Komble"

Əzimli Günel Elçin qızı (12 yaş)
Bakı şəhəri, 227 №-li məktəb

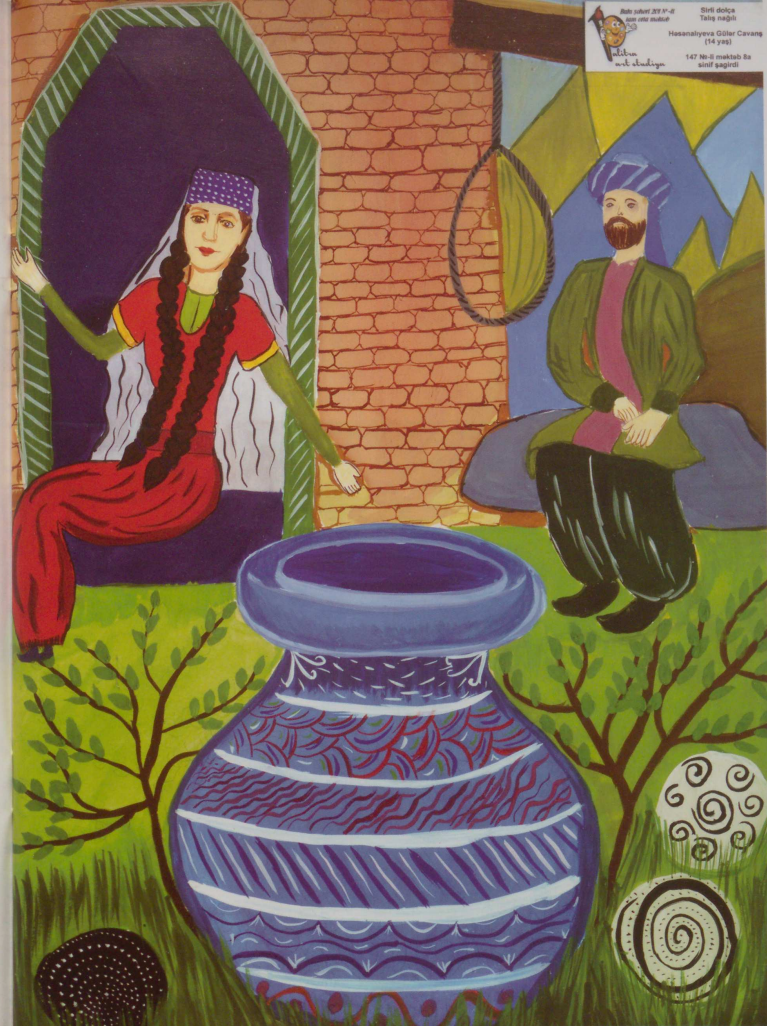

Azərbaycan xalq nağili
"Göyçək Fatma"

Sirli dolça
Talış nağili
Həsənalıyeva Güllər Cavanşir
(14 yaş)
147 №-li məktəb Bakı şəhəri

Həsənalıyeva Güllər
Cavanşir qızı (14 yaş)
Bakı şəhəri,
147 №-li məktəb

Talış xalq nağili
"Sirli dolça"

Heydərov Heydər
Elşən oğlu (11 yaş)
Bakı şəhəri, 201 №-li məktəb

Avar xalq nağılı
"Məhkəmə"

Məmmədzadə Məhəmmədqulu
Fərhad oğlu (14 yaş)
Bakı şəhəri, 147 №-li məktəb

Ləzgi xalq nağılı
"Ökinçi bəbirə necə dərş verdi"

Mustafazadə Lamiyə
Nazim qızı (8 yaş)
Bakı şəhəri, 7 №-li məktəb

Rus xalq nağılı
"Turp"

Muxtarzadə Lamiyə
Ramil qızı (10 yaş)
Bakı şəhəri, 193 №-li məktəb

Rus xalq nağılı
"Qoğal"

Qasımzadə Şükür Vüqar oğlu (11 yaş)
Bakı şəhəri, 227 №-li məktəb

Tat xalq nağılı
"Əkinçi və şir"

Hüseyinov Əli Səbuhi oğlu (11 yaş)
Bakı şəhəri, 201 №-li məktəb

Avar xalq nağılı
"Şir, canavar və tülkü"

Ruzadə Fidan
Murad qızı (14 yaş)
Bakı şəhəri,
201 №-li məktəb

Ləzgi xalq nağılı
"Üç bacır"

Bakı şəhəri 201 №-li məktəb
14 yaş
Ləzgi nağılı
Ruzadə Fidan Murad
(14 yaş)
201 №-li məktəb Bakı şəhəri

Qəniyev Mürvət Faiq oğlu (13 yaş)
Bakı şəhəri, 201 №-li məktəb

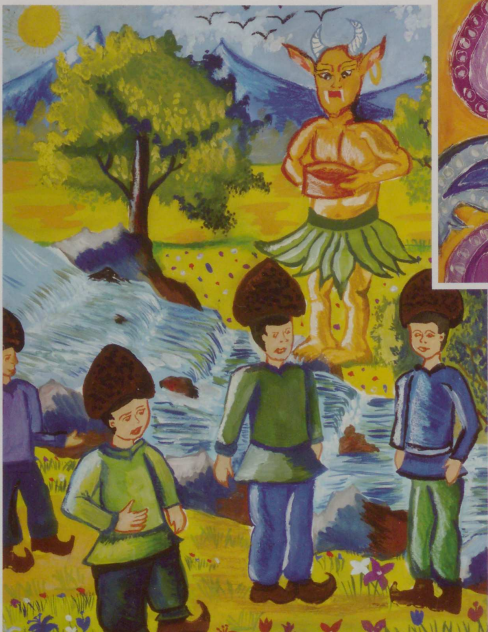
Avar xalq nağılı "Əsa"

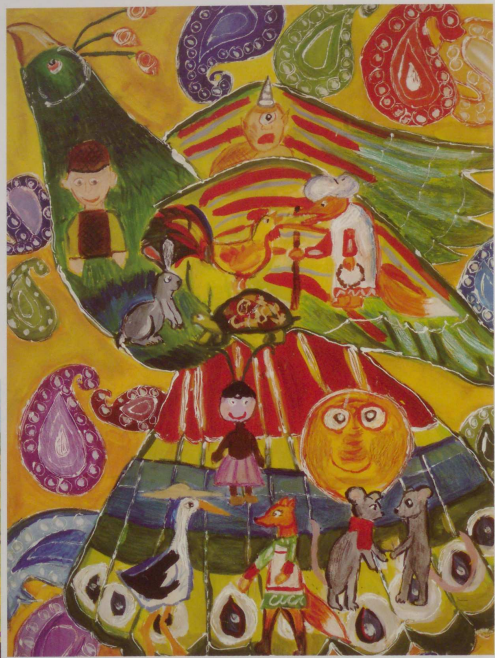
Bakı şəhəri 201 №-li məktəb
13 yaş
Avar nağılı
Qəniyev Mürvət Faiq
(13 yaş)
201 №-li məktəb Bakı şəhəri

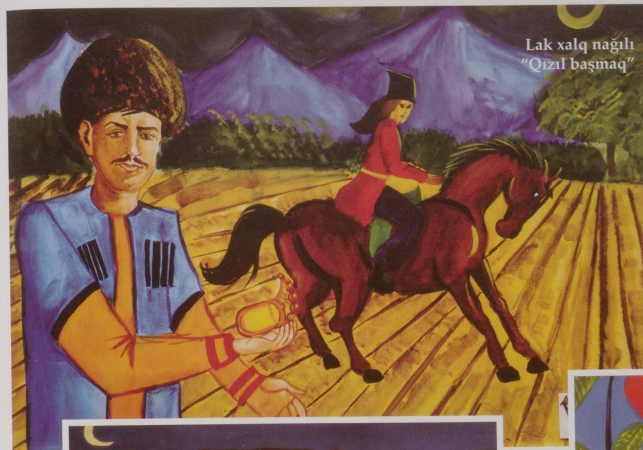
Məmmədli Nihad Azad oğlu (9 yaş)
Bakı şəhəri, 201 №-li məktəb

Azərbaycan xalq nağılı
"Cirt dan"

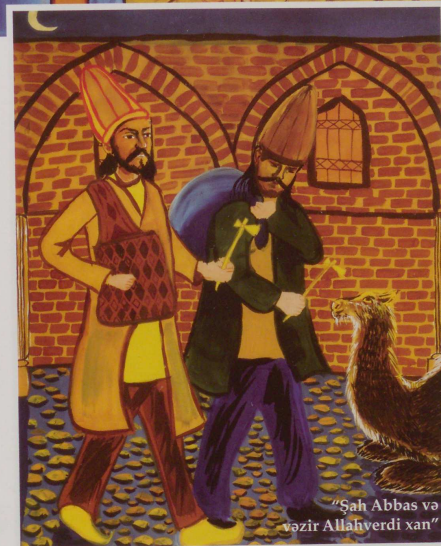
Nağıl dünyası

Lak xalq nağılı
"Qızıl başmaq"

Nadirova Nərin Asif qızı (13 yaş)
Bakı şəhəri, 201 №-li məktəb

"Şah Abbas və
vəzir Allahverdi xan"

Azərbaycan xalq nağılı
"Məlikməmməd"

Rəhimli Nuriyyə Yavər qızı (16 yaş)
Bakı şəhəri, 201 №-li məktəb

Ləzgi xalq nağili
"Çinqıdı-çinqıdı bala sarça"

Sase Emin Həmid oğlu (8 yaş)
Bakı şəhəri, 201 №-li məktəb

Axısqa türk xalqının nağili
"Xoruz və pitek (köpək)"

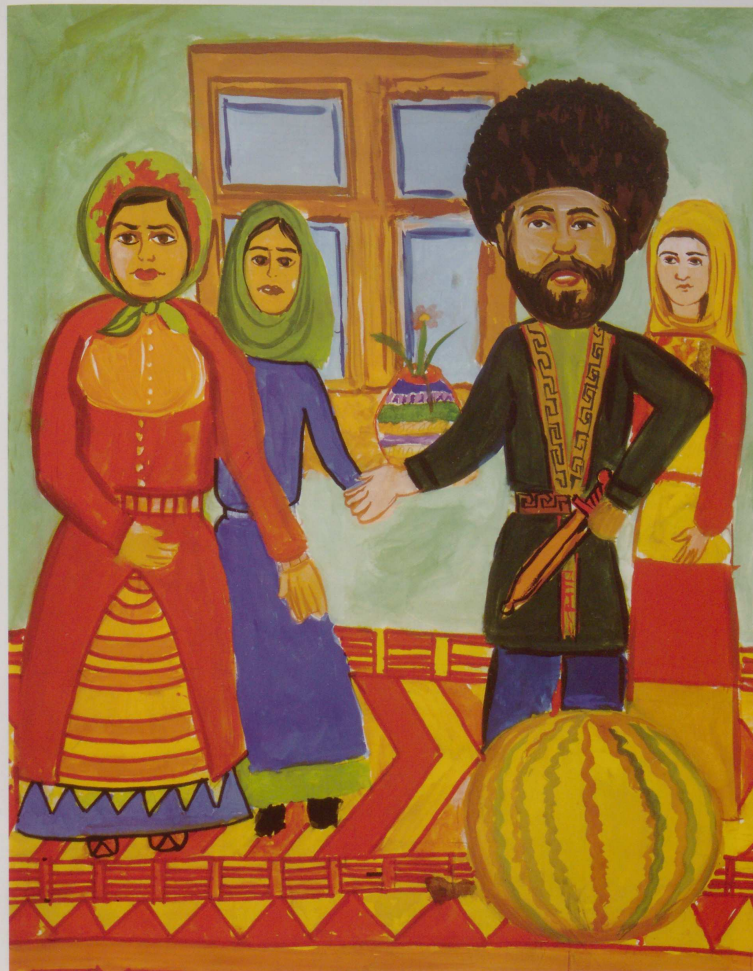
Məcidli Məhəmməd Mikayıl oğlu (12 yaş)
Bakı şəhəri, 201 №-li məktəb

Azərbaycan xalq nağılı
"Basatın nağılı. Cirdən"

Kərimli Əbülfət
Asəf oğlu (10 yaş)
Bakı şəhəri,
82 №-li məktəb

Ləzgi xalq nağılı
"Şamama"

Qarayeva Ülkar
Azər qızı (11 yaş)
Bakı şəhəri,
312 №-li məktəb

Yəhudi xalq nağılı
"Leviafan, Tülkü,
bir də balıqlar"

Atakişiyev Qurban
Dostəli oğlu (14 yaş)
Bakı şəhəri,
227 №-li məktəb

Avar xalq nağılı
"Dağ və siçan"

Mirzəliyev Cavid
Xaliq oğlu (11 yaş)
Bakı şəhəri, 201 №-li məktəb

Azərbaycan xalq nağılı
"Cırdan"

Bakı şəhəri 201 №-li
sənət məktəbi
Cırdan
Azərbaycan nağılı
Mirzəliyev Cavid Xaliq
(11 yaş)
201 №-li məktəb 6-cı
sınıf şagirdi

Məlikova Xalida
Malik qızı (13 yaş)
Bakı şəhəri, 201 №-li məktəb

Ləzgi xalq nağılı
"Tambal qız"

Cəlilova Nigar Rüstəm qızı (13 yaş)
Bakı şəhəri, 201 №-li məktəb

Axısqa türk xalqının nağılı
"Pişiklə siçan"

Məmmədov Eldar
Elçin oğlu (13 yaş)
Heydər Əliyev
adına lisey

Avar xalq nağılı
"Həzircavab dəyirmançı"

Sadıqov Ziya Vasif oğlu (13 yaş)
Bakı şəhəri, 201 №-li məktəb

Avar xalq nağılı
"Dəyirmançının oğulları"

Bakı şəhəri №101 Dəyirmançının oğulları
Avar nağılı
Sadıqov Ziya Vasif
(13 yaş)
201 №-li məktəb 101
sınıf şagirdi

Salmanova Şölə Salman qızı (11 yaş)
Bakı şəhəri, 201 №-li məktəb

Tatar xalq nağılı
"Üç öyüd"

Bakı şəhəri №101 Dəyirmançının oğulları
Avar nağılı
Sadıqov Ziya Vasif
(13 yaş)
201 №-li məktəb 101
sınıf şagirdi

Xəlilov Həsən Rövşən oğlu (11 yaş)
Bakı şəhəri, 201 №-li məktəb

Lak xalq nağılı
"İlan və tülkü"

Ukrayna xalq nağılı
"Ölcək"

Nəsimova Aylin
Rəmil qızı (6 yaş)
46 №-li Məktəbdənkənar
Tərbiyə İş Mərkəzi

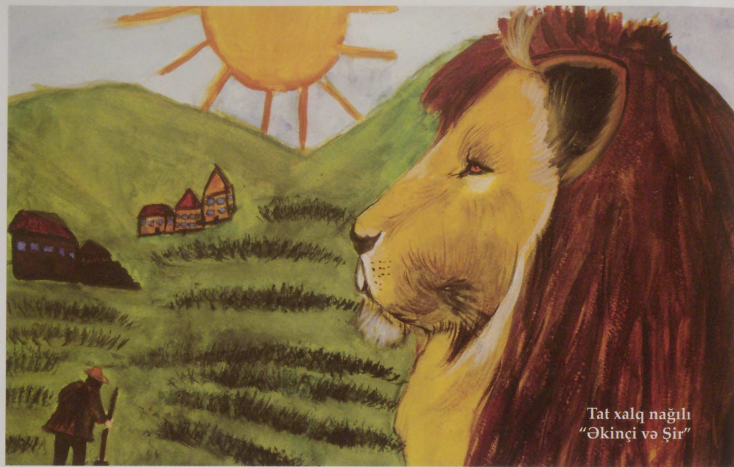
Ləzgi xalq nağılı
"Falfaras"

Mikayılova Süsən
Anar qızı (11 yaş)
46 №-li Məktəbdənkənar
Tərbiyə İş Mərkəzi

Əliyeva Fərəh
Ramiz qızı (11 yaş)
46 №-li Məktəbdənkənar
Tərbiyə İşləri Mərkəzi

Tat xalq nağılı
"Əkinçi və Şir"

Rus xalq nağılı
"Yatmış gözəl"

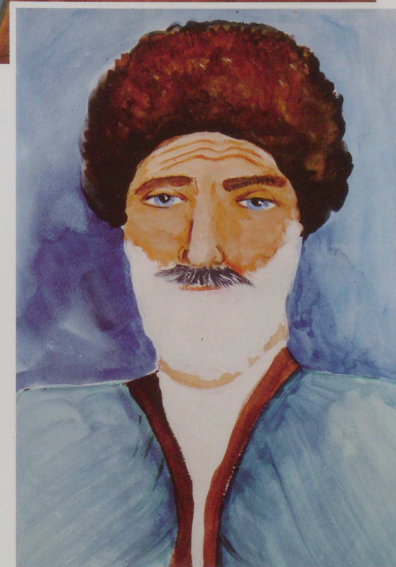
Ələkbərzadə Zümrüd
Zaur qızı (10 yaş)
46 №-li Məktəbdənkənar
Tərbiyə İşləri Mərkəzi

Terequlova Ayan
Rauf qızı (8 yaş)
46 №-li Məktəbdənkənar
Tərbiyə İşləri Mərkəzi

Avar xalq nağılı
"Dağ və Siçan"

Ləzgi xalq nağılı
"Göy çaqqal"

Həsənova Fidan
Faiq qızı (11 yaş)
46 №-li Məktəbdənkənar
Tərbiyə İşləri Mərkəzi

Zeynalova Adilya
Pərviz qızı (11 yaş)
46 №-li Məktəbdənkənar
Tərbiyə İş Mərkəzi

Ləzgi xalq nağılı
"Şamama"

Ləzgi xalq nağılı
"Tənbəl qız"

Zali-Zadə Müjgən
Elman qızı (10 yaş)
46 №-li Məktəbdənkənar
Tərbiyə İş Mərkəzi

Ləzgi xalq nağılı
"Şamama"

Avar xalq nağılı
"Əsa"

Allahverdi Aynur
Natiq qızı (11 yaş)
46 №-li Məktəbdənkənar
Tərbiyə İş Mərkəzi

Məmmədli Fidan
Mürad qızı (12 yaş)
46 №-li Məktəbdənkənar
Tərbiyə İş Mərkəzi

Öliyev Şamil
Araz oğlu (6 yaş)
46 №-li Məktəbdənkənar
Tərbiyə İş Mərkəzi

Yəhudi xalq nağılı
"Leviafan, Tülkü, bir də baltılar"

Şuvayeva Assol
Yaroslavna (11 yaş)
46 №-li Məktəbdənkənar
Tərbiyə İş Mərkəzi

Rus xalq nağılı "Şahzadə
Qurbaga"

Babayeva Günel
Mətləb qızı (13 yaş)
46 №-li Məktəbdənkənar
Tərbiyə İş Mərkəzi

Ləzgi xalq nağılı
"Uç bacı"

Babayeva Fidan
Rəsim qızı (6 yaş)
46 №-li Məktəbdənkənar
Tərbiyə İş Mərkəzi

Avar xalq nağılı
"Dağ və Sıcaq"

Hüseyinzadə Sibel
Elvin qızı (13 yaş)
46 №-li Məktəbdənkənar
Tərbiyə İş Mərkəzi

Yusifzadə Məryəm
Xanlar qızı (13 yaş)
46 №-li Məktəbdənkənar
Tərbiyə İş Mərkəzi

Rus xalq nağılı
"Qızıl balıq"

Tatar xalq nağılı
"Üç öyüd"

Rus xalq nağılı
"Qazlar və Qu quşları"

Rus xalq nağılı
"Qızıl yumurta"

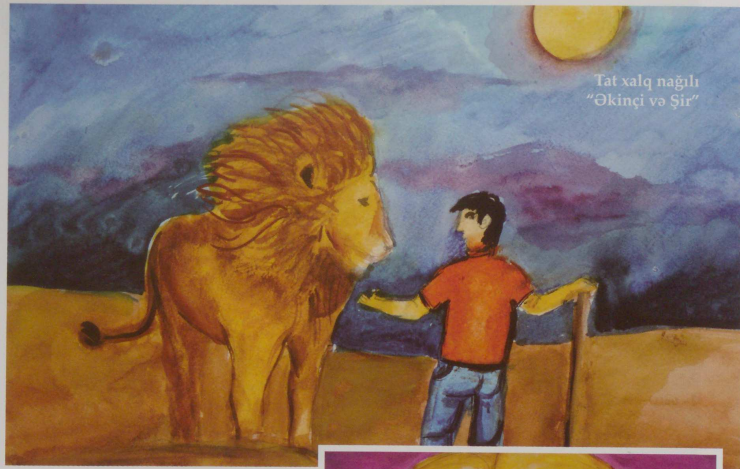
Nazarova Yuliya
Mixaylovna (6 yaş)
46 №-li Məktəbdənkənar
Tərbiyə İş Mərkəzi

Danilenko Yelizaveta
İqorevna (14 yaş)
46 №-li Məktəbdənkənar
Tərbiyə İş Mərkəzi

Osmanov Əli
Tərhan oğlu (11 yaş)
46 №-li Məktəbdənkənar
Tərbiyə İş Mərkəzi

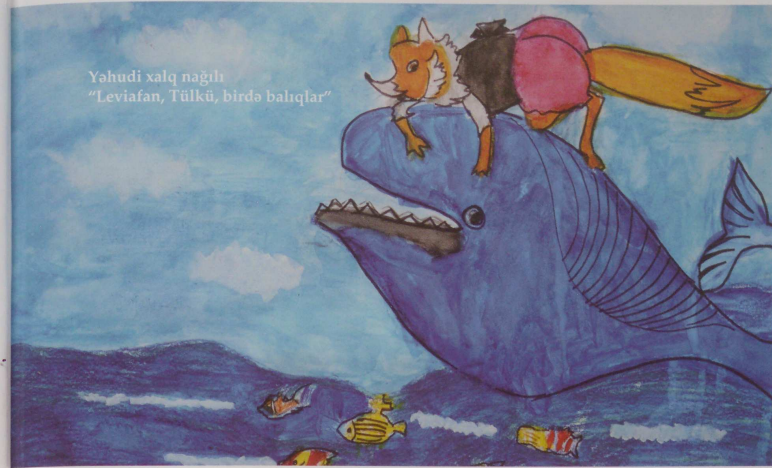
Tat xalq nağılı
"Əkinçi və Şir"

Quliyeva Zöhrə
Aslan qızı (13 yaş)
46 №-li Məktəbdənkənar
Tərbiyə İş Mərkəzi

Rus xalq nağılı
"Rapunzel"

Yəhudi xalq nağılı
"Leviafan, Tülkü, birdə baliqlar"

Osmanova Məryəm
Akim qızı (6 yaş)
46 №-li Məktəbdənkənar
Tərbiyə İş Mərkəzi

Avar xalq nağılı
"Dağ və Sican"

Məmmədova Emiliya
Emin qızı (9 yaş)
46 №-li Məktəbdənkənar
Tərbiyə İş Mərkəzi

Ağayeva Nuray
Tofiq qızı (9 yaş)
46 №-li Məktəbdənkənar
Tərbiyə İş Mərkəzi

Avar xalq nağılı
"Dəyirmançının oğulları"

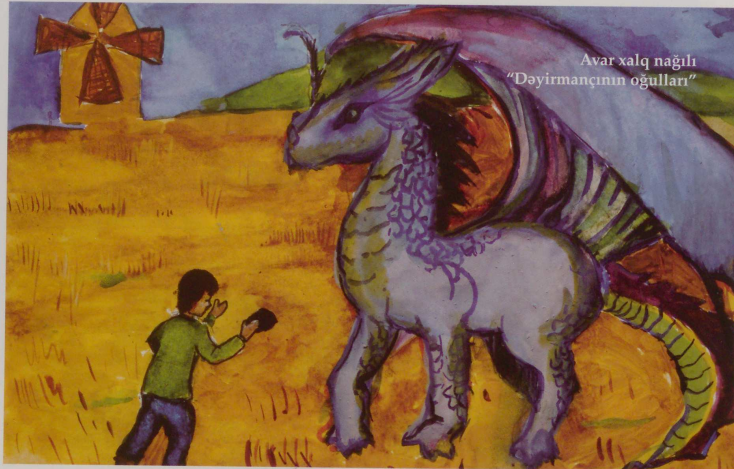
Avar xalq nağılı
"Dağ və siçan"

Bayramova Selin
Samir qızı (11 yaş)
Bakı şəhəri,
6 №-li orta məktəb

Süleymanova Aysə
Niyaməddin qızı (9 yaş)
46 №-li Məktəbdənkənar
Tərbiyə İş Mərkəzi

Avar xalq nağılı
"Dəyirmançının oğulları"

Ləzgi xalq nağılı
"Şamama"

Gürcü xalq nağılı
"Komble"

Ləzgi xalq nağılı
"Tənbəl qız"

Ağayeva Məryəm
Araz qızı (9 yaş)
Avropa liseyi

Assiriya xalq nağılı
"İki xoruz"

Avar xalq nağılı
"Cəsur pişik"

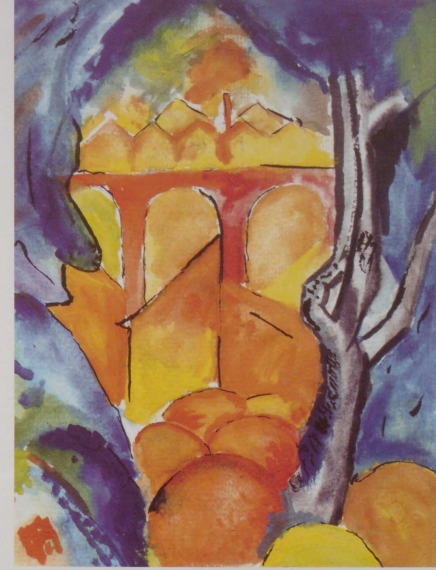

Yəhudi xalq nağılı
"Leviafan, Tülkü, bir də balıqlar"

Qaraçı xalq nağılı
"Sehrlı gül"

Tatar xalq nağılı
"Öz rəngləri olan dağ"

Allahverdiyeva Əminə
Xəyal qızı (12 yaş)
Avropa liseyi

"Multikultural ailə"

Qürbətli Rəidə
Faiq qızı (12 yaş)
Avropa liseyi

Şixova Ülkər
Elçin qızı (10 yaş)
Bakı şəhəri,
23 №-li orta məktəb

Ləzgi xalq nağılı
"Yeddi qardaşın
bir bacısı"

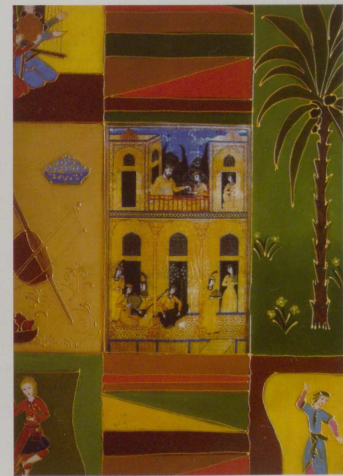
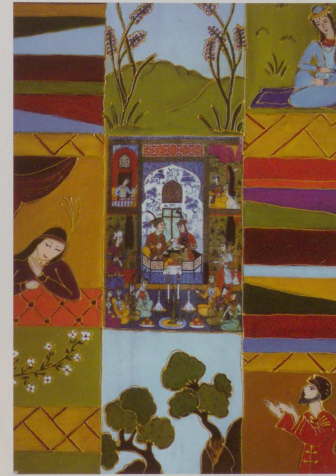
Hüseynova Ləman
Həsən qızı (12 yaş)
Avropa liseyi

Talış xalq nağılı
"Sırlı dolça"

Qaraçı xalq nağılı
"Sehrlı gül"

Nizami Gəncəvi "Xəmsə"

Şixova Cəmila
Elçin qızı (17 yaş)
Bakı şəhəri,
23 №-li orta məktəb

Kazımov Əzım
Tahir oğlu (9 yaş)
Avropa liseyi

Qaraçı xalq nağılı
"Sehrlı gül"

Azərbaycan xalq nağılı
"Ağ göyərçin"

Rus xalq nağılı
"Çil toyuq"

Kazımova Fatımə
Tahir qızı (7 yaş)
Bakı şəhəri, 132-134 №-li
orta məktəb

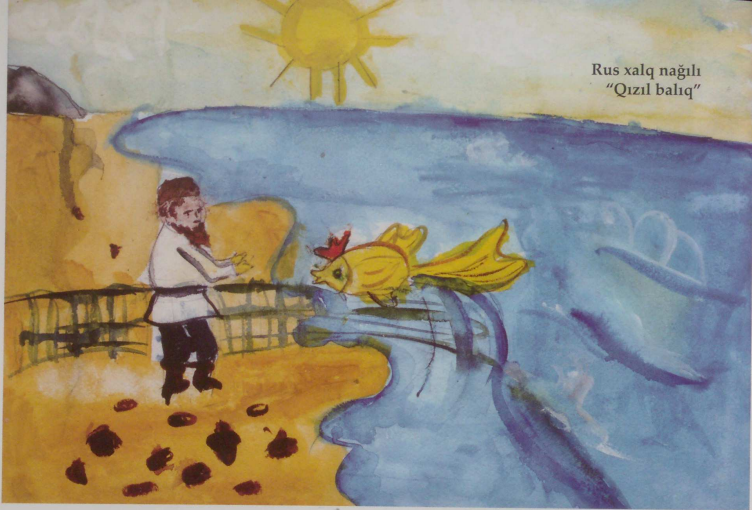
Avar xalq nağılı
"Tülkü ayı necə gördü"

Rus xalq nağılı "Qızıl balıq"

Axundov Elxan
Elvin oğlu (8 yaş)
Bakı şəhəri,
18 №-li orta məktəb

Rus xalq nağılı
"Qızıl balıq"

Avar xalq nağılı
"Taro silac"

Ləzgi xalq nağılı
"Çinqıdı çinqıdı
bala sərçə"

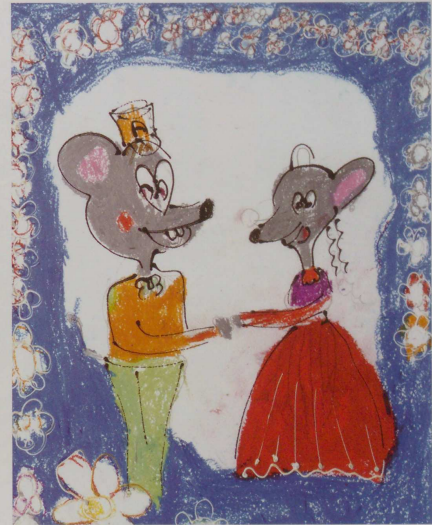

Axundova Emma
(6 yaş)
Bakı şəhəri,
18 №-li orta məktəb

Rus xalq nağılı
"Tülkü və leylək"

Avar xalq nağılı
"Dağ və siçan"

Kazımlı Sona
Kəyan qızı (6 yaş)
Elitar gimnaziya

Ləzgi xalq nağılı
"Çınqıdı çınqıdı bala sərçə"

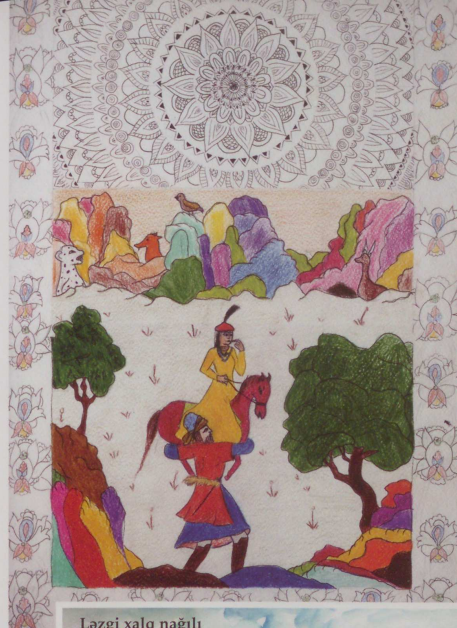

Rus xalq nağılı
"Qoqal"

Rus xalq nağılı
"Çil toyuq"

Rus xalq nağılı
"Tülkü, doysan və xoruz"

Ləzgi xalq nağılı
"Yeddi qardaşın bir bacısı"

Nizami Gəncəvi
"Xosrov və Şirin"

Ağayeva Könül
Eldar qızı (12 yaş)
Avropa liseyi

Nizami Gəncəvi
"Yeddi gözəl: Rus gözəli"

Əlizadə Sitarə (10 yaş)
Xəzər Universiteti
"Dünya məktəbi"

Tatar xalq nağılı
"Tan Batır"

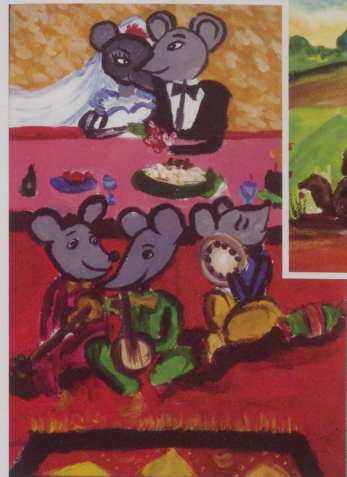

Ağayev Teymur
Eldar oğlu (9 yaş)
Avropa liseyi

Rus xalq nağılı
"Turp"

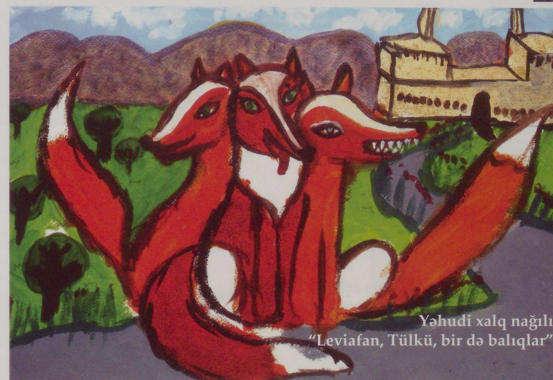
Avar xalq nağılı
"Dağ və siçan"

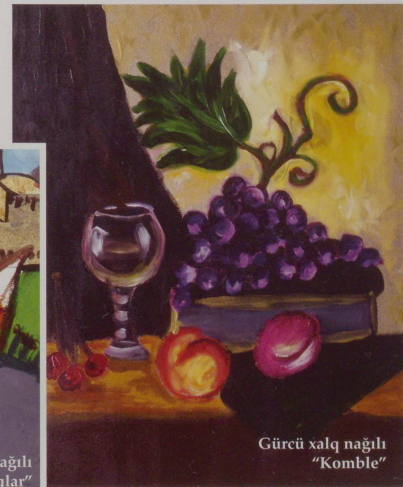
Rus xalq nağılı
"Turp"

Cavid Qurbanlı (9 yaş)
Xəzər Universiteti
"Dünya məktəbi"

Yəhudi xalq nağılı
"Leviafan, Tülkü, bir də baltıqlar"

Gürcü xalq nağılı
"Komble"

Şərifli Fidan
Davud qızı (8 yaş)
Xəzər Universiteti
"Dünya məktəbi"

Rus xalq nağılı
"Qırmızıpapaq"

Tatar xalq nağılı
"Gülçiçək"

Tatar xalq nağılı
"Öz rəngləri olan dağ"

Azərbaycan xalq nağılı
"Tısbağa və dovşan"

Şərifli Müsğünaz
Hüseyn qızı (10 yaş)
Xəzər Universiteti
"Dünya məktəbi"

Rəsulzadə Fərəh
Fərəc qızı (9 yaş)
Xəzər Universiteti
"Dünya məktəbi"

Rus xalq nağılı "Qoğal"

Məmmədova Zəhra
Tofiq qızı (14 yaş)
Bakı şəhəri,
5 №-li orta məktəb

Yəhudi xalq nağılı
"Leviafan, Tülkü, bir də balıqlar"

Talış xalq nağılı
"Sirlə dolça"

Rəzayeva Nəbatxanım
Əlirza qızı (11 yaş)
Bakı şəhəri,
173 №-li orta məktəb

Yəhudi xalq nağılı "Leviafan, Tülkü, bir də balıqlar"

Talış xalq nağılı "Sirlə dolça"

Məmmədli Rəna
Səbuhi qızı (8 yaş)
Bakı şəhəri,
207 №-li orta məktəb

Nadirzadə Sürxay
Nazim oğlu (14 yaş)
Bakı şəhəri,
144 №-li məktəb

Yəhudi xalq nağılı
"Levifan, Tülkü, bir də baliqlar"

Tatar xalq nağılı "Üç öyüd"

DAĞ VƏ SIÇAN

(Avar xalq nağılı)

Bir siçan vardı, çox xoşbəxt idi. Axtarıb-arayıb pişiksiz bir dəyirman tapmışdı, elə orada da yaşayırdı.

Gün gəldi, siçanın oğlu evlənmək yaşına çatdı. “Görək oğluma ən güclü varlığın qızını alam ki, heç pişikdən də qorxmasın!” – deyə siçan özünə söz verdi və çox düşünlüb-daşınandan sonra oğluna Günəşi adaxlamaq istədi.

Az getdi, yüz getdi, hərdən buruldu, hərdən düz getdi və axır ki, siçan Günəşin doğduğu yerə yetdi:

Səndən güclüsünü tanımıram. Ona görə də səni pişikdənqorxan oğluma adaxlamaq istəyirəm.

Günəş qımışıb-qızarıb cavab verdi:

Topa Bulud məndən güclü olar. Üzümlü örtən kimi Yeri görmürəm...

Elə Günəş sözünü təzəcə bitirmişdi ki, yekə bir bulud yetişib onun üzünü örtüdü və hər yana qaranlıq çökdü.

Siçan, kor-peşman, sürünə-sürünə, eşələnə-eşələnə özünü Topa Buluda yetirdi və:

Ay mənim bulud balam, sən Günəşdən də güclüsən, gəlsənə səni oğluma alım! – deyə ona fikrini açdı.

Topa Bulud cavab verdi:

Külək məndən güclü olar, çünki hara gedirəm mənə macal vermir, kefi hara istəyir, məni ora aparır...

Siçan fikirləşdi ki, bulud, bəlkə, naz eləyir, qoy bir dəfə də sözümlü deyim. Amma... ağzını açınca, hardansa qopan güclü külək bir göz qırpmında Topa Buludu qovdu...

Neyləsin-neyləməsin, siçan bu dəfə Küləyə üz tutdu:

Ay mənim dəli qızım, sən ki belə güclüsən, gəlsənə səni pişikdənqorxan oğluma alım!..

Külək cavab verdi:

Bu sözləri dağ eşitsə, inciylər. Axı dağ məndən güclü olar – yolumu kəsəndə onu aşə bilmirəm!..

Siçan yenə dil-ağız etdi, amma Külək fikrindən dönmədi. Başları sözsə qarışdığından bir də gördülər ki, Uca Dağın yamacına yetişiblər.

Külək səmtini dəyişib yoxa çıxdı və siçan həmin Dağla üzbəüz qaldı.

Ay mənim uca balam, sən ki hamıdan güclüsən, gəlsənə səni pişikdənqorxan oğluma alım, qoy daha heç kimdən qorxub-hürkməsini!..

Uca Dağ o qədər uca idi ki, heç kiminlə danışdığını görmədən belə cavab verdi:

Siçan məndən güclü olar. Yan-yörəmi o qədər eşib, dəlmə-deşik edib ki, məndə hal qalmayıb. Kimə-kimə, siçanə gücüm çatmaz!..

Siçanın üzü yenə güldü, kefi kökəldi, dağın orasını eşdi, burasını eşdi, aşağı-yuxarı qaçdı, yumbalandı, dombalaq aşdı, yenə qaçdı-qaçdı-qaçdı və gəlib yuvalandığı dəyirmanə yetdi. Sonra da başını dağ kimi tutub pişikdənqorxan oğluna elə siçan balası da aldı.

...İndi o balaların öz balası da var: yaşıl-yaşıl buğdanı yeyir, mışıl-mışıl dəyirməndə yatır. Pişik də onlardan qorxur. Axı bu mahnnı da eşidib:

Biz ki dağdan güclüyük,

Pişik bizdən güclümü?!

Biz “myau”dan qorxmuruq!

Görən deyir: – O-O-O!!!

Görən deyir: – U-U-U!!!

ŞİR, CANAVAR VƏ TÜLKÜ

(Avar xalq nağılı)

Bir gün canavarla tülkü meşə ilə gedirdi. Qarşılarna şir çıxır, deyir:

– Gəlin dost olaq, birlikdə ov eləyək, belə bizim üçün asan olar. Sonra da qənimətimizi tən bölüşdürürük.

Canavar fikirləşir: “Gör nə yaxşı oldu. Cənab şirlə dostluq edəcəm. Ova bir yerdə çıxarıq. Gör nə qədər şikarımız olacaq. Bax, onda, axır ki, qarnım doyacaq”.

Odur ki, deyir:

– Cənab şir, mən səninlə birlikdə ova çıxmağa, dostluq etməyə çox şadam.

Tülkü isə fikirləşir: “Cənab şirlə bir yerdə ova çıxmaq? Yox, belə bir dostluqdan xeyir gəlməz”. O, yavaşca canavara deyir:

– Güclünün gücsüzlə dostluq etməsi heç vaxt gücsüzə xeyir gətirməz. Canavar, şirlə dostluq etmək lazım deyil.

Ancaq canavar cənab şirlə dostluq etmək üçün əldən-ayaqdan gedirdi. O, tülkünü dilə tutur və üçü bir yerdə gedirlər və ovlamağa. Onlar maral, keçi, bir də dovşan ələ keçirirlər, Şir deyir:

– İndi gəlin ovumuzu bölüşdürək. Qoy canavar bölüşdürsün.

ILAN VƏ TÜLKÜ

(Lak xalq nağılı)

Ilan və tülkü dost olsalar da, həmişə bir-birlərini məhv etmək haqqında düşüncürdülər. Günlərin birində ilan tülküyə dedi:

– Xalq Məkkəyə gedir ki, müqəddəsləri ziyarət etsin və onlara dua oxusun. Gəl, biz də ora gedək. Tülkü razılaşıdı və onlar Məkkəyə yola düşdülər. Gecə getdilər, gündüz getdilər, nəhayət dəniz sahilinə gəlib çatdılar.

– İndi biz nə edək? – deyə ilan soruşdu.

– Axı mən üzməyi bacarmıram. Biz o biri sahilə necə çıxa bilərik?

– Gəl sən mənim belimə min, – deyə tülkü cavab verdi.

Canavar sevinir. Şir bölgünü ona etibar etdiyi üçün deyir:

– Sən, cənab şir, ən yekə, ən güclüsən. Odur ki, maral düşür sənə, keçi düşür mənə, tülkü kiçikdir, dovşan onun bəsidir.

Canavar şirə yaxın gəldi. Elə bildi ki, cənab şir indi onu tərifləyəcək.

Şir qışqırdı:

– Mənə ən yekə, ən güclüyə vur-tut tək elə maral düşür? Səfeh canavar, belə bölgünü harda öyrənmisən?

Şir pəncəsini qaldırıb, canavarın belinə vurub sındırır, canavar yuxılır. Şir deyir:

– Tülkü, indi ovumuzu sən bölüşdür.

Tülkü deyir.

– Ey tayı-bərabəri olmayan möhtərəm şir, burada bölünməli nə var ki? Bu çox sadə bir işdir. Səhər yeməyində maralı qəlyanaltı edərsən, nahar vaxtı keçini yeyərsən, şam yeməyində də balaca dovşanı həzm-rabidən keçirərsən.

Şir deyir:

– Sən isə, tülkü, belə görünür ağıllısan. Bu müdrikliliyi kim öyrədir sənə? Yəqin, müəllimin yaxşı olub, eləmi?

– Mənim müəllimim, bax, bu axmaq canavardır, – tülkü belə deyib kolların arasına girib gözəndə itir.

O fikirləşdi ki, suda ilanı üstündən atar və beləliklə, onu məhv edər. Lakin dənizin ortasında ilan tülkünün boynunu sıxmağa və onu boğmağa başladı. Tülkü bunu görüb, dedi:

– Mənim canım bədənimdən çıxmaqdadır, mən sənin gözlərinə baxmadan ölməkdən qorxuram. İmkan ver, sən dəfə sənə baxım.

– Yaxşı, – deyə ilan razılığını bildirdi və başını irəli uzatdı.

Tülküyə elə bu lazım idi. O, ilanın başından yapışdı və onu gəmirirdi. İşini gördükdən sonra, tülkü dedi:

– Mən dostluqda düzlüyü xoşlayıram, ayrıliyi yox!

ƏKİNCİ BƏBİRƏ NECƏ DƏRS VERDİ

(Ləzgi xalq nağili)

Bir kəndin sakinləri meşənin kənarındakı tarları şumlayırdılar. Torpaq münbit idi, buradan onlar bol məhsul toplayırdılar. Budur, həmin yerdə bir bəbir peyda oldu. O, meşədən çıxaraq burada işləyən əkinçini və onun öküzlərini parçaladı. Belə hadisələr bir neçə dəfə təkrarlandı. Kənddə hamı vəhimiçində idi. İgid cavanlar bəbiri öldürməyə yollandılar. Lakin onlar da heç nə edə bilmədilər.

– Deyəsən, biz bu bəbirdən yaxa qurtara bilməyəcəyik, – deyə ovcular dilləndilər.

Əkinçilər tarları tərk etdilər. Axı kim vəhşi heyvanın caynağına keçmək istəyər? Onlar “ölməkdənsə, ac qalmaq yaxşıdır”, – dedilər.

Yalnız bir kəndli qorxmadı.

– Dayanın, – deyə o, dilləndi.

– Mən bu bəbirə dərs verərəm! O, iki öküzünü cütə qoşdu, pişiyini səsləyib, tarlaya yollandı. Qonşular işi belə görüb, onun hərəkətinə təəccübləndilər və bir-birinə dedilər:

– Görünür, qonşumuz dəli olub, həyatı onun üçün əziz deyil.

Əkinçi isə tarlaya gələrək öküzləri cütədən açdı ki, şumlamadan qabaq bir az dincəlsinlər. Elə təzəcə bir öküzü açmışdı ki, bu anda bəbir meşədən çıxdı, başını qaldırıb fisildədi, biğlarını törpədi. Onu görəndə öküz qorxaraq qaçdı. Bu zaman o, pişiyi gördü. Bəbir onu nəzərdən keçirib təəccüblə soruşdu:

– Sən kimsən?

– Pişik cavab verdi:

– Mən sənin bacın oğluyam. Sən mənim dayımsan.

Bəbir pişiyə baxıb dedi:

– Düzdür, sən bizim nəsiləndən, gözlərin, qulaqların, pəncələrin, biğlərin, quyruğun bəbirlərdə olduğu kimidir. Ancaq də görək, sən niyə bu qədar balacasan?

– Bu ona görədir ki, mənə o insan ələ keçirib. Onun əlinə keçsən, sən də mənim kimi kiçilərsən, – deyə pişik cavab verdi.

– Deyirsən yəni o, çox güclüdür? – deyə bəbir fınxırdı.

– Ondan qorxmuram!

İndi mən onun öküzlərini və özünü yeyəcəyəm! Pişik dedi:

– Get, gücünü sına! Bəbir əkinçinin üstünə atıldı və nərilədi:

– Ey insan! Sən mənim bacım oğlunun başına nə oyun açmışsan? Buna görə mən səni parçalayıb yeyəcəyəm!

– Qüdrətli bəbir! – deyə əkinçi sakit tərzdə cavab verdi.

– Görürəm ki, mən səni qəzəbləndirmişəm, məni bağışla. İstəyirəm ki, sənin şikətin çox olsun. Bəbir təəccübləndi:

– Bu, necə ola bilər? – deyə o soruşdu.

Əkinçi dedi:

– Mənim iki öküzüm var. Biri səni görüb, qorxudan qaçdı. Sən bu öküzü saxla, mən gedib o biri öküzü tapıb gətirim. Onda sən bizim hamımızı yeyərsən.

– Mən onu necə saxlaya bilərəm? – deyə bəbir soruşdu.

– Gəl səni taxta boyunduruğa bağlayım, – deyə kəndli cavab verdi.

– Yaxşı, – deyə bəbir razılaşdı və özü başını boyunduruğa keçirdi. Onun başı boyunduruğa giren kimi əkinçi qayıqları möhkəm bərkətdi və bəbirin belinə qamçı çəkməyə başladı. O, qamçını çəkdikcə qışqırırdı:

– Tez ol, torpağı şumla! Bəbir yerindən sıçradı, özünü ora-bura atdı, buradan yaxasını qurtarmağa çalışdı. Ancaq əkinçi qamçını möhkəm endirirdi. Öküz qorxub irəliyə atılıb, bəbir isə onunla boyunduruğu dartmalı olurdu.

Əkinçi elə hey qışqırırdı:

– Tez ol, tez ol! Şırımından çıxma! Beləliklə, onlar tarların yarısını şumladılar. Pişik isə bəbirin yanına gedir, ona baxırdı. Bəbir ehtiyatla pişikdən soruşdu:

– Qulaq as, bəctoğlu! Sənin sahibin məni tezmi buraxacaq?

– O səni, yəqin ki, mənim kimi balacalaşandan sonra buraxacaq, – deyə pişik cavab verdi. Bəbir qorxdu:

– Mən onsuz da iki dəfə kiçilmişəm, – deyə o dilləndi.

– Əgər əkinçi axşamla kimi yeri şumlasa, mən səndən çox kiçilə bilərəm. O, başını aşağı saldı və boyunduruğu

irəli çəkdi. Nəhayət, axşam oldu. Əkinçi bəbiri boyunduruqdan xilas edib dedi:

– İndi cəhənnəm ol buradan və bir də mənim gözümə görünmə! Yoxsa səni boyunduruğa qoşub üç gün, üç gecə torpağı şumladaram. Bəbir meşəyə qaçdı.

O, ayaqlarını güclə sürüyürdü. Əldən düşmüş bəbir bir ağacın altunda uzandı, dili bayıra çıxdı. Qarğalar elə bildilər

ki, bəbir ölüb. Onlar bəbirin üstünə enib onu dimdikləməyə başladılar. Yaxşı ki, bəbirin gücü quyruğunu yelləməyə çatdı və onunla qarğaları qova bildi. Bundan sonra bəbir heç vaxt tarlaya yaxın düşmədi. Başqa vəhşi heyvanlara o, həmişə deyirdi:

– İnsandan uzaqlaşın! O, çox güclü olmasa da, ağıllıdır. İnsana bizim heç vaxt gücümüz çatmaz.

ƏKİNCİ VƏ ŞİR

(Tat xalq nağili)

Kəçmiş zamanlarda bir kəndli yaşayırdı. O, çox kasib idi, nə qədər çalışsa da, var gücü ilə işləsə də, heç nə qazana bilmirdi. Bir gün o, öz tarlarını şumlayarkən bura haradansa şir peyda oldu. Kəndli qorxdı, şir isə dedi:

– Qorxma! Mən çoxdan sənə göz qoyuram və sən mənim ürəyimə yatsısan. Sən zəhmətli sevirsen və böyük həvəslə işləyirsən. Gəl dost olaq. Sən öz işini gör, mən isə öz işimi. Nə əldə edərik, yanına bölərik.

– Sən şirsən, mən isə insan, – deyə əkinçi cavab verdi.

– Bizim aramızda olan dostluq necə ola bilər? Mən səndən qorxuram.

– Qorxma! Qorxunu unut! Axı sənin yanına ilk gələn mənim.

– Hə, nə etməli... – deyə əkinçi fikrə daldı.

– Yoxlayaq görək nə çıxır! Mən torpağı şumlayacağam, dən səpəcəyəm, məhsul toplayacağam. Bəs sən?

– Yayda sənin əkin sahən istidən sola bilər. Sən isə bulağa su götürməyə getməkdən qorxursan. Bulağın yanında həmişə vəhşi heyvanlar gizlənin. Mən heç kəsə imkan vermərəm ki, suya yaxın gəlsin. Sən də kiçik tarları suvararsan və bol məhsul götürürsən. Həm də mən sənin taxılını qabanların tapdığından qoruyuram. Adamlara imkan vermərəm ki, sənin bir dənini belə oğurlasınlar. Gecələr rahat yat, gündüzlər isə ürəkə işlə! Məgər bu, pisdir?

Kəndli razılaşdı. Onlar dost oldular və birgə çalışmağa başladılar. Şir əldən dostluğu kəndliyə böyük gəlir gətirdi.

O, var-dövlətində və sakit yaşadı. Bir gün şir bu dostluğu

sınağa çəkmək istədi. O, əkinçinin yanına tarlaya yox, onun evinə gəldi və dedi:

– Hə, insan, məgər pis yaşayırsan? Sən nəhaq yerə o vaxt məndən qorxdu. Görürsən, dostluq nəyə qadirdir?

– Düz deyirsən! – deyə kəndli razılaşdı.

– Sən mənim əsl dostumsan. Lakin buna baxmayaraq, mən səndən qorxuram. Görkəmin çox vəhimiçidir! Sənin başın pırtlaşığı köpək başına oxşayır. Şir incidi, lakin buna o qədər də əhəmiyyət vermədi. Ancaq bunu dedi:

– Götür xəncəri və mənı yarala!

– Sən nə danışırsan! – deyə kəndli dəhşətə gəldi.

– Mən bunu necə edə bilərəm?

Lakin şir təkid etdi, əkinçi istər-istəməz şirin boynunu yaraladı. Qanı yera töküülə-tökülə şir heç bir söz demədən çıxıb getdi. Öz mağarasına gələn şir ciddi-cəhdlə yaranı yaladı və o, tezliklə sağaldı. Yara sağalandan sonra şir yenə də əkinçinin evinə gəldi və ona buyurdu:

– Bax, xəncərlə yaraladığın yeri axtar tap.

Əkinçi oq axtırdı. Nə yara, nə də onun yeri vardı, yara bitmişdi.

– Yara sağalıb, – deyə əkinçi təəccübləndi.

– Özü də belə tez!

– Xəncər yarası tez sağalır, – deyə şir cavab verdi.

– Sağalmayan isə söz yaradır. Məni, heyvanlar şahını sən pırtlaşığı köpəklə müqayisə etdin. Bizim dostluğumuzun sonu çatdı. Bundan belə biz düşmənik. Ehtiyatlı ol!

ƏLCƏK

(Ukrayna xalq nağılı)

Bir kəndli baba meşə ilə yol gedirdi, iti də yanında qaçırı. Birdən kəndli babanın əlcəyinin bir tayı düşüb meşədə qaldı. Budur, bir siçan qaça-qaça gəlib, əlcəyin içinə girdi və öz-özünə dedi:

– Bura nə yaxşıdır, mən buradaca qalacağam.

Bu vaxt bir qurbağa hoppna-hoppna gəlib, əlcəyi gördü, soruşdu:

– Bu əlcəyin içində kim olur?

– Mən. Tezqaçan siçan. Bəs sən kimsən?

– Mən də qur-qur qurbağa, qoy mən də içəri gəlim!

– Yaxşı, gəl!

İndi onlar iki oldular. Birdən qaça-qaça bir dovşan gəldi. Əlcəyə çatıb soruşdu:

– Bu əlcəyin içində kim olur?

– Tezqaçan siçan, qur-qur qurbağa. Bəs sən kimsən?

– Mən də quyruğugödək dovşan bəy. Qoyun mən də gəlim.

– Yaxşı, gəl!

İndi onlar üç oldular. Bu vaxt qaça-qaça bir tülkü də gəldi:

– Bu əlcəyin içində kim olur?

– Tezqaçan siçan, qur-qur qurbağa, bir də quyruğugödək dovşan bəy. Bəs sən kimsən?

– Mən də tülkləri ala-tülkü xala. Qoyun mən də gəlim!

İndi onlar dörd oldular. Bir də gördülər ki, qaça-qaça bir qurd gəlir. O da əlcəyə çatıb, soruşdu:

– Bu əlcəyin içində kim olur?

– Tezqaçan siçan, qur-qur qurbağa, quyruğugödək dovşan bəy, tülkləri ala-tülkü xala. Bəs sən kimsən?

– Mən də gözləriyanar boz canavar. Qoyun mən də gəlim də!

– Di yaxşı, gəl!

Qurd da gəldi; indi onlar beş oldular. Bu vaxt hardansa bir qaban da gəlib çıxdı; xoruldaya-xoruldaya soruşdu:

– Bu əlcəyin içində kim olur?

– Tezqaçan siçan, qur-qur qurbağa, quyruğugödək dovşan bəy, tülkləri ala-tülkü xala, bir də gözləriyanar boz canavar. Bəs sən kimsən?

– Mən də xor-xor yatan qıllı qaban. Qoyun mən də gəlim! Bir işə bax ha. Elə hamı əlcəyin içinə gəlmək istəyir.

– Axı, sən bura yerləşməzsən!

– Birtəhər girərəm, qoyun gəlim!

– Di yaxşı, daha nə olsun, gəl də!

Qaban da içəri girdi. İndi onlar altı oldular. Yerləri elə dənizqal idi ki, heç tərpsə bilmirdilər. Bu vaxt birdən quru budaqlar saçılırdı, onların arasından bir ayı çıxıb, o da əlcəyə yaxınlaşdı; nərlidəyə-nərlidəyə soruşdu:

– Bu əlcəyin içində kim olur?

– Tezqaçan siçan, qur-qur qurbağa, quyruğugödək dovşan bəy, tülkləri ala-tülkü xala, gözləriyanar boz canavar, bir də xor-xor yatan qıllı qaban. Bəs sən kimsən?

– O-ho-ho, siz nə yaman çoxsunuz! Mənim də adım ayı-balı dayı. Qoyun mən də gəlim!

– Axı səni hara buraxaq? Onsuz da yerimiz dardır.

– Birtəhər yerləşərəm də!

– Di yaxşı, sən də gəl, ancaq bir qıraqda otur!

Ayı da içəri girdi. İndi yeddi oldular. Yerləri elə dar idi ki, azca qalmışdı əlcək tayı sökülüb-tökülsün.

Bu vaxt birdən kəndli baba xəbər tutdu ki, əlcəyinin bir tayı düşübür. O, geri qayıdıb əlcək tayını axtarmağa başladı. İti də qabağa düşüb qaçdı. İt qaça-qaça gəlib gördü ki, əlcək tayı yerə düşüb qalib, amma tərpsir. İt bunu görən kimi hürməyə başladı:

– Ham-ham, ham!

Əlcəyin içində olanların hamısı qorxuya düşdü, çıxıb meşənin içinə, hərə bir yana qaçdı. Baba da gəlib, öz əlcəyini yerdən götürdü.

ŞAMAMA

(Ləzgi xalq nağılı)

Bir kənddə bir qoca ilə bir qarı yaşayırdı. Onların evində iki qız böyüyürdü. Qızlardan biri qarının, o biri qocanın idi. Qocanın qızı gözəlliyi, xoş xasiyyəti və zəhmətkeşliyi ilə seçilirdi. Qarının qızı isə dalaşqanlılığı və tənbəlliyi ilə tanınırdı. Qarı doğma qızını daim əzizləyər, ögey qızına isə göz verib, işıq verməzdi. Bir gün qarı qocaya əmr elədi:

– Qızını hara istəyirsən apar, tək gözümlə onu görməsin.

Qoca xurcununa bir şamama qoyub peşman halda qızını da götürüb evdən çıxdı. Onlar bir xeyli yol gedəndən sonra kəndin qurtaracağındakı tarlaya çatdılar. Oturub yorğunluqlarını almaq qərarına gəldilər. Qızının yuxuya getdiyini görən qoca şamamanı onun yanında qoyub evə qayıtdı. Bir azdan qız oyandı. Gördü ki, tarlada tək-tənhadır, yanında isə balaca bir yemiş var. O acı-acı ağladı. Bu vaxt bir dəstə qarğa onun başı üstündə dövrə vurmağa başladı. Onlar qarılıdaşdılar:

– De görüm, sən quşcuğazsanmı?

– Hə, mən yazıq quşcuğazam, – deyər qız cavab verdi.

Bu sözləri eşidəndə qarğalar ona toxunmayıb, uçub getdilər. Qız şamama ilə oynamağa başladı. Sonra ona dedi: – Ah, şirin yemiş, səni yeyim, yeməyim?

Şamama dil əcdi:

– Yaxşısı budur, məni yerdə diyirlə. Qız onun sözüünə əməl etdi. Birdən yemişin diyirləndiyi yerdə gözəl bir ev ucaldı. Qız sevindi. Bir azdan o, şamamadən soruşdu:

– Ah şirin yemiş, səni yeyim, yeməyim?

Şamama isə bu dəfə dedi:

– Məni tarla aşağı diyirlə.

Qız onun dediyi kimi elədi. Birdən onun qarşısında bir tənədir peyda oldu. Onun içində indicə bişmiş çörək var idi. Qız ləzzətli çörəyi yeyib, yenedən şamamanı oynatdı. Bu dəfə şamama diyirlənib tarla aşağı getdi və arabaya çevrildi. Arabada nələr yox idi: pal-paltar, süfrə, yorğan-döşək... Qız onları evə daşdı, çörəyin üstünü süfrə ilə örtüdü. Sonra isə bəzənib çölə çıxdı. Yenidən

şamamanı diyirlətdi. Bu dəfə şamama lap uzağa diyirləndi və gözəl bir xalçaya çevrildi. Elə bu vaxt bir gənc cöbən oradan keçirdi. O, sevincək halda xalçanın üstündə oturdu. Xalça o saat göyə qalxdı və uçub düz qızın yanına aşağı endi. Cöbən qızı görüb heyrətə gəldi:

– Sən kimsən, gənc qız? – deyər soruşdu.

– Ögey anam məni evdən qovdu, doğma atam məni çöldə azdırdı. Bu balaca şamama isə məni achiqdan və tənhalıqdan qurtardı. Üstəlik evi də mənə bağışladı, – deyər qız cavab verdi.

Oğlan bir könlüldən min könlü qıza aşiq oldu. Onlar evləndilər, balaca şamamanı isə pəncərənin qabağına qoydular. O vaxtdan aylar ötdü. Bir dəfə qarı qocaya dedi:

– Get, heç olmasa qızının sümüklərini yığib gətir. Qoca tarlaya yollandı. Burada gözdə bir ev ucalırdı. İçəridən onun qızı çıxaraq atasını hörmətlə qarşıladı, yedirib-icirib, hədiyyələrlə yola saldı. Qoca evinə qayıdanda şad və xürrənləndi. O, gördüklərini qarıya danışanda qarı qışqırdı:

– Yaramaz qoca, öz qızını ərə vermisən, mənim qızım isə evdə qanyır. Tez ol, mənim qızını da həmin tarlaya apar!

Qarı qızı üçün şirin kökələri bişirdi və onu qoca ilə yola saldı. Qoca isə qızını başqa sənə apardı. Bir xeyli yol gedəndən sonra onlar yorulub dincliklərini almaq üçün oturdular. Qız yuxuya gedən kimi qoca evə qayıtdı. Bir azdan qız oyananda gördü ki, böyük bir tarlada tək-tənha qalib. O, ucadan ağlamağa başladı. Səssə bir dəstə qarğa uçub gəldi. Onlar qarılıdaşıb soruşdular:

– De görüm, sən quşcuğazsanmı?

Qız hirsənib onları əlləri ilə qovmağa başladı:

– Rədd olun, lənətə gəlməş qarğalar!

Bunu görəndə qarğalar qızı dimdikləməyə başladılar. Ertəsi gün qarı ərinə tarlaya göndərdi:

– Get, gör mənim qızım necə yaşayır.

Qoca tarlaya çatanda gördü ki, qarının qızının ancaq sümükləri qalib. O, sümükləri xurcuna yığib evə gətirdi və arvadının qabağına atdı. Qarı acı-acı ağladı. Lakin artıq gec idi.

KOMBLE (Gürcü nağəsi)

Biri vardı, biri yoxdu, bir çomaqçı vardı. Çoxlu çomaq yonub dama yığdığı üçün onu Komble, yəni elə “çomaqçı” çağırırdılar. Komblenin iki qoyunu vardı. Bu qoyunlar səhər otlağa özləri gədər, yeyib-doyub, axşam da özləri qayıdıb gələrdilər.

Bir gün qoyunlar otlamağa gedəndə onların qarşısına bir tülkü çıxdı. Tülkü soruşdu:

- Ay qoyunlar, siz kimin qoyunlarısınız?
- Komblenin!
- Komble kimdi?

- Komble o adamdı ki, çoxlu çomaq yonub dama yığır, bizi yemək istəyənlərin başını həmin çomaqlarla əzir.

- Yox, mən sizin Kombledən qorxuram, - deyib, tülkü yerindən götürüldü.

Qoyunlar yenə yola düzəldilər. Qabaqlarına bir ayı çıxıb soruşdu: Ay qoyunlar, siz kimin qoyunlarısınız?

- Komblenin!
- Komble kimdi?
- Komble o adamdı ki, çoxlu çomaq yonub dama yığır,

bizi yemək istəyənlərin başını həmin çomaqlarla əzir.

- Yox, mən sizin Kombledən qorxuram, - deyib, ayı da götürüldü.

Qoyunlar yenə yola düzəldilər. Qabaqlarına bu dəfə canavar çıxdı:

- Ay qoyunlar, siz kimin qoyunlarısınız?
- Komblenin!
- Komble kimdi?

- Komble o adamdı ki, çoxlu çomaq yonub dama yığır, bizi yemək istəyənlərin başını həmin çomaqlarla əzir.

- Yox, mən sizin Kombledən qorxmuram, - deyib, canavar qoyunların ikisini də diri-diri uddu.

Komble axşam çox gözlədi, qoyunların gəlmədiyini görüb zorba bir çomaq götürdü, çiyninə alıb yola düzəldi. Komble az getdi, çox getdi, gəlib bir tülküylə rastlaşdı.

Komble soruşdu:

- Ay tülkü, mənim qoyunlarımı görmədin ki?
- Yox, and olsun ki görməmişəm!
- Hələ bir dişlərinə göstər görüm!..

Tülkü dişlərinə qıcadı, onun dişlərinin dibində öt tikələri görünmürdü.

Komble az getdi, çox getdi, gəlib bir ayı ilə rastlaşdı.

Komble soruşdu:

- Ay ayı, mənim qoyunlarımı görmədin ki?
- Yox, and olsun ki görməmişəm!
- Hələ bir dişlərinə göstər görüm!..

Ayı dişlərinə qıcadı, onun dişlərinin dibində öt tikələri görünmürdü.

Komble az getdi, çox getdi, gəlib bir canavarla rastlaşıb soruşdu:

- Ay canavar, mənim qoyunlarımı görmədin ki?
- Yox, and olsun ki, görməmişəm!
- Hələ bir dişlərinə göstər görüm!..

Canavar dişlərinə qıcadı, onun dişlərinin arası qoyunların yunu ilə dolu idi.

Komble çomaqla canavarı o ki var əzizdirdi, onun nəfəsini kəsdı, qarnını yardı, qoyunları çıxarıb evə döndü.

İndi də Komblenin qoyunları otlağa özləri gedirlər. Vay o adamın halına ki, onların birinə əl vura.

SIRLI DOLÇA (Tələf nağəsi)

Biri vardı, biri yoxdu, bir padşah və onun amanzamanı birçə qızı vardı. Günlərin bir günü bu padşahın diyarına bir dərviş gəlir. Dərviş, nə dərviş - cadu bilir, raml atır, tale yozub, fal açırdı. Padşah bunu eşidincə, dərhal dərvişi yanına çağırırdı deyir:

- Baba dərviş, fal aç bir mənəm də taleyimə bax. Gör ölümüm nə vaxt yetişəcək?

- Padşah sağ olsun! Bir vaxt gələcək, qızın böyüyüb ərə gələcək. Amma kürəkənin taxta çıxıb əmr edəcək ki, səni meydana, camaatın gözü qabağında dar ağacından assınlar.

Padşahın qanı qaralır, dərddə bataraq, qaraqabaq bir adam olur. Ay ötür, il dolanır, padşah qızının ərlik vaxtı yetişir: qız, nə qız! Gözəlliyinin soruşunu eşitmək bəs idi ki, ona vurulasan. Elçi, elçi dalınca gəlir. Onlara nə cavab verəcəyini bilməyən padşah dərvişin sözünü yadına salıb dörd bir yana car çəkdirir:

- Kim qızımı almaq istəyirsə, görək şərtinə əməl etsin - içərisində biri ağ, biri qara iki daş olan dolçadan daşların birini çıxarsın. Baxtına ağ daş çıxana həm qızımı, həm padşahlığı verəcəyəm. Kimin baxtına qara daş çıxsə, taleyindən küssün - onu hündür bir təpədən aşırıb öldürəcəyəm!..

Sonra da padşah dolçanı götürüb içinə xəlvətə bir cüt qara daş atır. Ağ daş atmır.

Dörd bir yandan gələn soylu şahzadələr, adlı igidlər, yetkin oğlanlar baxtlarını sınayı, ancaq dolçadan qara daş çıxarırlar. Padşah da onları bir-birinin ardınca ölümə məhkum edir. Elə olur ki, padşah qızı dolçanın sirrini öyrənir. Amma nə xeyri? Atasının qorxusundan dina bilmir.

Günlərin birində padşah qızı evvandan baxıb görür ki, elçi daşının üstündə bir qoca oturub. Bundan mə qalib, qocanı yanına çağırırdır. Sonra da arxasını ona çevirib soruşur:

- Əmi, sizə nə lazımdır?
- Qoca cavab verir:
- Gəlmişəm atanın dolçasından ağ daşı çıxaram, səni alam, padşahlığı götürəmə özümə.

Qız yenə arxasına baxmadan qəzəblə deyir:

- Zorlu pəhləvanlar, ər igidlər, tədbirli şahzadələr ağ daşı çıxara bilməyib, qurban gedir... İndi sən - zəif bir qocamı bu işi bacaracaqsan? Hələ ki salamatsan, başını götür, get evinə!..

Sözünü bitirincə, padşah qızı geri döndür. Nə görsə yaxşıdı? Görür ki, yanına çağırıldığı qoca deyil, cavan, həm də gözəl bir oğlandı. Qızın ürəyi ağrıyır, dolçanın sirrini ona açıb, yalvarır:

- İnsafsız atan səni də öldürür. Bu fikirdən əl çək, başını sağ götürüb get evinə!..

- Elə şey yoxdu, ağ daşı çıxarmaq məndən!

... Yenə təbillər vurulur, davullar səslənir - ağsaqqal-qarasaqqal - hamı yığışır meydana. Padşahın dolçasını da qoyurlar düz meydanın ortasına. Sonra oğlanı çağırırlar meydana. "Daha bir qurban!" - deyə meydan əhli oğlanın halına acıyır, padşah qızı da örtülü evvandan baxıb, gözyaşı axırdı...
Oğlan, axır ki, əlini dolçaya salıb daşı çıxarıb, ancaq onu ovcunda sıxdığından heç kəs bilmir ki, hansı daşı çıxarıb. Padşah əlini açmağı oğlana əmr edəndə, oğlan var gücüylə daşı uzağa tullayır.

Oğlanın əl-qolunu bağlayıb, daşı axtarırlar, ancaq tapa bilmirlər. Padşah qarışıq qalır mat-məəttəl. Bu vaxt oğlan deyir:

- Ay camaat! Eşidin, bilin! Mən ağ daşı çıxarıb, sevin-diyimdən tullamışam. İnanmayanlar gedib dolçanı yoxlasın, görsünlər orda hansı daş qalıb...
Meydan qarışıq bir-birinə, hamı dolçaya baxmağa axışır. Və... görürlər ki, dolçanın içində qara daş qalıb. Daşı padşaha göstərilir. O, yanub-yaxılsa da, dina bilmir.

...Oğlan padşah qızını alıb taxta çıxır. Sonra köhnə padşahın hiyləsini hamıya çatdırır və əmr edir ki, zalım padşahu camaatın gözü qabağında dar ağacından assınlar.

Bax bələcə, başqasını öldürən öz ölümünü tələdirər!..

LEVİAFAN, TÜLKÜ VƏ BİR DƏ BALIQLAR

(Yəhudi xalq nağılı)

Vaxt vardı ağıl beyində yox, ürəkdə idi. Baliqlar mülkünün sultanı çar Leviafan günlərin birində eşitdi ki, quruda yaşayan ən ağıllı və tədbirli heyvan tülküdür. Çar olanda nolar, Leviafan da istədi tülkü kimi ağıllı olsun. Yekə və güclü balıqları yanına çağırıb, əmr etdi:

– Gedin, yerin dibindən də olsa, tülkünü tapın, sonra da ürəyini çıxarıb mənə gətirin!

Balıqlar əmrini yerinə yetirmək üçün üzüb sahilə yaxınlaşdılar. Sonra da quyruqlarını suda şappıldada-şappıldada sahilə özünü günə verən tülküyə göz qoydular. Bunu gören tülkü balıqlardan soruşdu:

– Xeyir ola, sizin sahilə nə işiniz var?

– Səni gözləyirik.

– Məni? – deyər tülkü mat qaldı.

– Mən hara, balıqlar hara?

– Pahlol!.. Yəni sən hələ bilmirsən ki, hökmdarımız ölüm yatağındadır, səni də özünün varisi təyin edib? Sənin iti ağlının şöhrətindən dibinə də çatıb. Çar Leviafan buyurub ki, gəlib sualtı səltənətdə onu əvəz edəsən.

– Yaxşı, bəs Leviafanın yanına necə gedəcəyəm? – deyər tülkü soruşdu.

Balıqların böyüyü cavab verdi:

– Mən belimə, gözünü yumub-açınca ordasan. Bundan sonra xoşbəxt yaşayacaq, var-dövlət içində üzəcəksən. İstədiyini yeyib-içəcək, ayıdan, canavardan qorxmayaçaqsan.

Tülkünün ağzı sulandı, kefi kökəldi və hökmdar odasıyla mindi başçı balığın belinə.

Balıqlar sahilə xeyli aralanmışdılar ki, dalğaların şəhə qalxdığı bir yerdə canına qorxu düşən tülkü soruşdu:

– Mənim əzizlərim, daha qaçaacaq yerim yoxdur. Bəlkə, indi düzünü deyəsiniz – nəyinizə görəyəm, hara aparırsınız məni?

– Hə, indi düzünü demək olar, – deyər balıqlar razılaşıdı.

– Çar Leviafan eşidib ki, sən hiyləgərlərin ən ağıllısısan. Onunçün də sənin ürəyini yeyib, sənin kimi ağıllı olmaq istəyir. Tülkünün qorxudan ürəyi titrədi, ancaq tezəcə özünü ələ alıb dedi:

– Bəs bunu indi deyərlər? Bu işi əvvəldən bilsəydim, ürəyimi də özümə götürürdüm. Ay sizi, fərsizlər!

Balıqlar mat-mat soruşdu:

– Yəni sənin ürəyin həmişə üstündə olmur?

– Əlbəttə, yox, – deyər tülkü cavabladı. – Biz tülkələrin öz adəti var. Niyə ürəyimizi hər yere özümüzlə daşıyaq ki? Lazım olanda götürürük, lazım olmayanda qoyuruq evdə. İndi ki sizə lazımdı, qayıdaq sahilə, yuvamdan götürürəm gəlim ürəyi. Siz də onu başlayın Leviafana. Çarın mükafatından mənə də pay düşər, sizə də.

Balıqlar razılaşıdı:

– Qoy sən deyənlə olsun.

Və üzüb təzədən sahilə döndülər.

Özünü qumluğa atan tülkü şadlığından mayallaq aşırıdı.

– Niyə tələsmirsən? – deyər balıqlar soruşdu.

– Tez ürəyini gətir, bizim o qədər başqa işimiz var ki!..

– Necə axmaqsınız!.. Ürəyim özümdə olmasaydı, sizdən, bir də çar Leviafandan qurtula bilirdim heç?

Ay səni hiyləgər tülkü!..

GİZİL BAŞMAQ

(Lak xalq nağılı)

Biri vardı, biri yoxdu, bir kəndlilin üç oğlu vardı. Bir gün kəndli öz tarlasına baxmağa getdi və gördü ki, bu sahəni at tapdalayıb. O, evə qayıtdı və böyük oğluna dedi:

– Bizim tarlamız bir at tərəfindən tapdalanıb. Bu gün sənin oranın gözetçiliyini etməlisən. Böyük oğul gecə tarlaya getməkdən qorxdı, hardasa gizləndi və səhərə kimi yatdı. Evə qayıdanda ata ondan soruşdu.

– Necəsən, tarlada nə gördün?

– Heç nə baş vermədi, – deyər oğul cavab verdi.

Elə həmin gün ata tarlaya baxmağa getdi və gördü ki, ora yenə at tərəfindən tapdalanıb. Bu dəfə ata ortancıl oğlunu gözetçilik etməyə göndərdi. O da böyük qardaşı kimi hərəkət etdi. Üçüncü gün ata tarlaya kiçik oğlunu göndərdi. Kiçik oğlu öz çəçələ barmığını kəsdi və üstünə düz tökdü ki, gecə ağrıdan yata bilməsin. O, tarlada gəzirməyə başladı. Bir azdan tarlaya iri atı daxil oldu. Kiçik oğul atın yüyənindən yapışdı. Oğlanın əlində qızıl başmaq qaldı, atı isə yox oldu. Kiçik oğul evə qayıdıb hər şeyi atasına danışdı. O çox təəccübləndi.

Kiçik oğul dedi:

– Ata, mən qızıl başmağın ikinci tayını və onun sahibini tapmılayam. Ata oğlunu buraxmaq istəmədi, lakin gənc öz sözünün üstündə durdu və səfərə çıxdı. O, çox getdi, az getdi, dərə-təpə düz getdi və nəhayət, bir şəhərə çatdı.

Gənc kasıb bir qarınnı evinə daxil olub soruşdu:

– Qonaq qəbul etməzsiniz?

– Qonaq allahın göndərdiyidir, oğul gir içəri – deyər ev yiyəsi cavab verdi.

Bir az istirahət edəndən sonra kəndlilin oğlu soruşdu:

– Şəhərdə hansı yeniliklər var?

– Vallah oğul – deyər qarı cavab verdi, – bizim şəhərdə hər gecə küçüyə çıxanlar məhv olurlar.

– Onları kim öldürür? – məlum deyil.

Ona gənc qarıya dedi:

– Get çarın yanına və ona de ki, bir oğlan var, o bizi və şəhəri əjdahalardan xilas edə bilər. Qarı çarın yanına yollandı və ona dedi:

– Möhtərəm çar, səni salamət olasan! Mənim evimdə bir acnəbi yaşayır. O, söz verdi ki, bizi əjdahalardan xilas edəcək.

– Qarı tez ol, onu bura gətir! – deyər çar əmr etdi.

Qarı evə gəldi və qonağı çarın yanına gətirdi.

Çar ona dedi:

– Sən əgər bizi bu əjdahadan xilas etsən, mən sənə çoxlu mükafat verəcəyəm.

Gənc eşitmişdi ki, əjdaha qəbiristanlıq tərəfdə qorunur.

Ona görə də o qəbiristanlıq tərəfə gəldi və orada gizləndi. Gecəyarısı o, güclü səsesitdi, sonra burada uzun qorxulu vücut gördü. O, belindən bir qamçı çıxartdı bir qəbrə vurdu, qəbir açıldı, ordan ölü çıxdı, sonra qamçı ilə bir də vurdu, ölü yerinə qayıtdı. Onda gənc onun üstünə atıldı və əlindən qamçını aldı. Bu vaxt qorxulu vücut yox oldu. Şəhər gənc çarın yanına gəldi və ona hər şeyi danışdı.

Çar çox sevindi:

– De, görək, səni nə ilə mükafatlandırdım?

– Nə istəyirsən istə, nə arzum varsa, de!

– Sağ və salamət ol, çar! – deyər gənc cavab verdi.

– Məna heç nə lazım deyil! Təkcə mənə kömək elə, bu başmağın o biri tayını tapa bilim.

– Sənə nə qədər istəyirsən var-dövlət verə bilərəm, ancaq bu başmağın o biri tayını tapmağa sənə kömək edə bilməyəcəyəm.

Onda gənc hər şeydən imtina etdi, çarla xudahafizləşib yoluna davam etdi. O, çox getdi, az getdi, nəhayət, başqa şəhərə gəlib çatdı. Bu şəhəri başqa çar idarə edirdi. Gənc bu dəfə də kasıb qarınnı evində məskən saldı. O, gördü ki, ev yiyəsi tamam çılpaqdır, ondan soruşdu.

– Niyə sənin əynində paltar yoxdu, lütsən? Qarı cavab verdi:

– Vallah, oğul, bizim şəhərdə heç kəsin əynində paltar yoxdur. Bizim şəhərə üzüb gələn mallarla dolu gəmilər gecələr burada batır. Heç kəsə məlum deyil ki, onları kim batırır. Gənc qarıya dedi:

– Mən şəhəri bu bələdan qurtararam. Get çara de! Qarı hər şeyi çara danışıdı. Çar əmr etdi ki, mərd əcnəbini dərhal onun yanına gətirsinlər.

Çar ondan soruşdu:

– Şəhərimizi əjdahalardan qurtarmaq üçün sənə nə lazımdır?

– Mənə bir neçə gəmi lazımdır, – deyə gənc cavab verdi. Ancaq qoy onlar dənizə bir-bir çıxsınlar.

Bələliklə, mən biləcəyəm onları kim batırır. Gəmilər bir-bir dənizə çıxmağa başladılar. Birdən kimsə birinci gəmini saxladı və onu aşağı çəkməyə başladı. Gənc gördü ki, kiminsə əli gəmini dənizin dibinə çəkir. Gənc onun üstünə atıldı, əl yoxa çıxdı, ancaq kəndlinin oğlu onun barmağından üzüyü çıxara bildi. Onda hünərvər gənc qərara aldı ki, görsün ki, sualtı çarlıqda nələr baş verir. Qərribə burasındadır ki, o, dənizdə olsa da, tam quru idi, islanmamışdı. O, çox getdi, az getdi, gəmi dənizin dibinə çatdı. Gənc burada çox hündür qala gördü. Qala o qədər hündür idi ki, onun tapasına baxanda adamın başındakı papaq yero düşə bilərdi. Gənc qalaya daxil oldu. O, burada gördü ki, böyük süfrə açılıb, üstündə isə ləzzətli yeməklər düzülüb. Ancaq burada heç bir canlı vücut görünmür. Gənc yedi, içdi, istirahət etdi və birdən gördü ki, açıq sandığın üstündə qızıl

başmağın bir tayı var. Gənc sandığın üstünə başmağın o biri tayını qoydu, özü isə gizləndi. Bir az keçəndən sonra bura üç göyərçin uçub gəldi. Onlar tük və lələklərini atıb, gözəl qızlara çevrildilər. Birdən onların kiçiyi qızıl başmağın tayını görüb, dilləndi:

– Bu başmağın tayını mən uzaq ölkədə qoymuşam. O bura necə gəlib çıxıb. Yəqin, burada kimsə gizlənib. Əgər gəlmisənsə, çıx səni görək.

Gənc gizləndiyi yerdən çıxdı.

– Biz dəniz hökmdarının qızlarıyıq, – deyə qızlar dilləndilər.

– Bəs sən kimsən? Gənc qızlara öz sərgüştələrindən danışdı, onlara qamçını və üzüyü göstərdi.

– Bu, mənim üzüyümdür, – deyə böyük qız bildirdi.

– Bu qamçı isə mənimdir, – deyə ortanecl dilləndi.

Kiçik qız və gənc dərhal bir-birlərini sevdilər və evlənmələrinə qərar verdilər. Çar və onun arvadı razılıqlarını bildirdilər və tezliklə böyük toy çaldırdılar: burada yeddi cüt zurnada və nağarada çalan iştirak edirdi.

Sonra gənc öz arvadını və onun bacularını öz qardaşları üçün götürüb, dəniz çarından çoxlu qiymətli hədiyyələr alıb, evə yollandı.

Yolla gedərkən o, kömək göstərdiyi çarlara baş çəkdi. Onlar da ona çoxlu hədiyyələr verdilər.

O, evə gəldi.

Dəniz çarının qızlarını qardaşlarına əvə verdi. Burada da böyük toy çaldırdı, toyda bütün şəhər şənlik etdi.

TURP

(Rus xalq nağılı)

Bir gün baba turp əkdə. Turp böyüdü, yekəldi, oldu yepyekə. Baba yapışdı ki turpdan, dartıb çıxarsın onu torpaqdan.

Ha güc verdi dizinə, turpun heç olmadı vecinə. Baba döndü arxaya:

Ay nənə, gəl haraya!

Nənə tutdu babadan, baba da yapışdı turpdan. Ha güc verdilər dizlərinə, turpun heç olmadı vecinə.

Nənə döndü arxaya:

Ay nəvə, gəl haraya!

Nəvə tutdu nənədən, nənə tutdu babadan, baba da yapışdı turpdan. Ha güc verdilər dizlərinə, turp qopmadı torpaqdan.

Nəvə döndü arxaya:

Ay Toplan, gəl haraya!

Toplan tutdu nəvədən, nəvə tutdu nənədən, nənə tutdu babadan, baba da yapışdı turpdan. Ha güc verdilər dizlərinə, turp qopmadı torpaqdan.

Toplan döndü arxaya:

Ay Məstan, gəl haraya!

Məstan tutdu Toplandan, Toplan tutdu nəvədən, nəvə tutdu nənədən, nənə tutdu babadan, baba da yapışdı turpdan. Ha güc verdilər dizlərinə, turp qopmadı torpaqdan.

Məstan döndü arxaya:

Ay siçan, gəl haraya!

Siçan tutdu Məstandan, Məstan tutdu Toplandan, Toplan tutdu nəvədən, nəvə tutdu nənədən, nənə tutdu babadan, baba da yapışdı turpdan. Ha güc verdilər dizlərinə, tərş turp çıxdı torpaqdan!

F.KÖÇƏRLİ ADINA
RESPUBLİKA UŞAQ KİTABXANASI

Ünvan: Bakı şəhəri, S.Vurğun küçəsi, 88

Əlaqə telefonu: (+99412) 597-08-79, (+99412) 597-09-86 Fax: (+99412) 597-08-51

E-mail: info@clb.az

Facebook: www.facebook.com/FKöçərli-adına-Respublika-Uşaq-Kitabxanası

Twitter: <https://twitter.com/chilidlibbaku>

Instagram: [firidunbey_kocerlikitabxanası](https://www.instagram.com/firidunbey_kocerlikitabxanası)

Youtube: Firidun Bəy Köçərli Kitabxanası

“HƏR ÇİÇƏYİN ÖZ ƏTRİ...”

(Uşaq və yeniyetmələrin rəsm əsərlərinin kataloqu)

Bakı, “Təhsil”, 2016.

Bədii və texniki redaktoru **Abdulla Ələkbərov**

Kompüter dizayneri **Mələk Şimşək**

Korrektoru **Natəvan İsmayılova**

Çapa imzalanmışdır 20.12.2016. Kağız formatı 70x100 1/2.

Ofset çapı. Fiziki çap vərəqi 7,0. Sifariş 114. Tiraj 100.

“Təhsil Nəşriyyat-Poliqrafiya” müəssisəsinin
mətbəəsində çap olunmuşdur.

Bakı, AZ 1052. Fətəli xan Xoyski küç., 121^A

Tel.:(+994 12) 567-81-28/29; Faks: (+994 12) 567-82-68

E-mail: tahsil_az@yahoo.com

